

Landbruks- og matdepartementet

Fylkesmannen har ansvar for oppfølging av nasjonal landbruks- og matpolitikk både regionalt og lokalt. Målet er at Fylkesmannen, gjennom regionale tilpasninger, skal bidra til å opprettholde et levende og mangfoldig landbruk og et bærekraftig skogbruk som gir attraktive arbeidsplasser og sikrer rekruttering over hele landet.

Fylkesmannen har både utviklings- og forvaltningsoppgaver på landbruksområdet og skal skape møteplasser for erfaringsutveksling og formidling av forventninger mellom Fylkesmannen, fylkeskommunen, Innovasjon Norge, kommunene, KS, samt andre aktuelle regionale aktører. Gjennom det regionale partnerskapet leder Fylkesmannen arbeidet med utarbeidelse av regionale næringsstrategier. Den regionale næringsstrategien legger føringer for bruken og prioriteringene av bygdeutviklingsmidlene i landbruket regionalt.

Fylkesmannen er et kompetansesenter generelt og for kommunene spesielt. Videreutvikling og styrking av kommunenes rolle som landbrukspolitisk aktør og som pådriver innen landbruksrelatert klimaarbeid og nærings- og samfunnsutvikling er sentrale områder. Gjennom oppfølging, veiledning og kompetanseheving skal Fylkesmannen også bidra til at kommunene opprettholder god forvaltningspraksis i sin myndighetsutøvelse på landbruks- og matområdet.

Fylkesmannens forvaltningsoppgaver knytter seg til økonomiske og juridiske virkemidler innenfor jordbruk og skogbruk. Fylkesmannen har det regionale ansvaret for at tilskudd på landbruksområdet forvaltes og kontrolleres i samsvar med overordnede forutsetninger og i henhold til gjeldende lover og regler.

I løpet av 2012 skjer det en virksomhetsoverføring fra Landbruks- og matdepartementet til Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet ved at fylkesmannen overtar ansvaret for områdekontorene for reindrift. Dette vil gi fylkesmannen en sentral rolle i arbeidet med å nå målene i reindriftspolitikken.

Fylkesmannen har ansvar for å ivareta landbrukspartens interesser i kartsamarbeidet Geovekst på regionalt og kommunalt nivå. Dette innebærer å delta aktivt i geodataplanarbeidet i fylket, ha økonomisk oppfølging av prosjektene i kommunene og være et bindeledd mellom stat, fylke og kommune. Arbeidet skal skje i tett dialog med Norsk institutt for skog og landskap som repre-senterer landbruksparten på nasjonalt nivå. Oppdaterte kart er en forutsetning for effektiv og forsvarlig forvaltning av arealressursene innenfor alle resultatområdene.

Overordnede dokumenter i arbeidet med de ulike områdene er:

- [Prop. 1 S \(2011-2012\) Landbruks- og matdepartementet](#)
- [Prop. 1 S \(2011-2012\) Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet](#)
- [St.meld. nr. 39 \(2008-2009\) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen](#)
- [Prop. 133 S \(2010-2011\) Jordbruksoppgjøret 2011 – endringer i statsbudsjettet for 2011 m.m.](#)
- [Prop. 84 S \(2010–2011\) Reindrifftsavtalen 2011/2012, og endringer i statsbudsjettet for 2011 m.m.](#)

- [St.meld. nr. 25 \(2008-2009\) Lokal vekstkraft og framtidstru – Om distrikts- og regionalpolitikken](#)
- [St.meld. nr 26 \(2006-2007\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand](#)
- [St.meld. nr 19 \(1999-2000\) Om norsk landbruk og matproduksjon](#)
- [Landbruks- og matdepartementets miljøstrategi 2008-2015](#)
- [Landbruks- og matdepartementets matpolitiske strategi 2008-2010 "Smaken av Norge"](#)
- [Landbruks- og matdepartementets strategi for næringsutvikling 2007-2009 "Ta landet i bruk!"](#)
- [Landbruks- og matdepartementets strategi for forskning og forskningsbasert innovasjon 2007-2012](#)
- [Samarbeidsavtalen mellom LMD og KS om landbruks- og næringsutvikling i kommunesektoren 2010-2012](#)
- [Tildelingsbrev på Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementets budsjettkapittel 1510 – fylkesmannsembetene](#)
- [Fullmaktsbrev på Landbruks- og matdepartementets budsjettkapittel 1144 post 77](#)
- Fullmaktsbrev 2012 til Fylkesmannen fra Statens landbruksforvaltning

Resultatområde 21 Landbruksbasert næringsutvikling

Landbruk omfatter et bredt spekter av næringsaktivitet, herunder jordbruk, skogbruk, reindrift og andre aktiviteter som er basert på landbrukets ressurser. Landbruket er også viktig for næringer som reiseliv, kultur og næringsmiddelindustri. Målet er å opprettholde et levende og mangfoldig landbruk over hele landet, som bidrar til økt verdiskaping, attraktive arbeidsplasser og livskvalitet basert på en bærekraftig og klimariktig forvaltning av landbruket og bygdene sine samlede ressurser. Fylkesmannen skal bidra til å styrke verdiskapingen og innovasjonsevnen i alle deler av næringa og legge til rette for utvikling av nye næringer i landbruket. Fylkesmannen skal bidra til å synliggjøre regionale og lokale fortrinn og potensial for å sikre det økonomiske grunnlaget i ulike produksjoner, bidra til at forbrukerdimensjonen ivaretas, og finne synergier mellom verdikjeder i landbruket og andre sektorer. Det er derfor viktig at de regionale aktørene, utdannings- og kompetansemiljøer, forskningsmiljøer, næringsliv og kommuner samarbeider, slik at flere virkemidler blir vurdert i sammenheng og best mulig tilpasset verdiskapingsutfordringene i regionen

21.1 Jordbruk

Oppdrag

- Sikre et mangfold av produksjoner og bruksstørrelser, gjennom forvaltning av økonomiske og juridiske virkemidler.
- Bidra i prosesser for videre utvikling av jordbruket.
- Bidra til samordning av landbrukspolitiske og miljøpolitiske virkemidler i områder der det kan oppstå konflikter mellom beiteinteresser og vern av rovvilt.
- Forvalte midler til Beiteprosjektet i de fylker der dette er aktuelt, og se midlene i sammenheng med midler til forebyggende tiltak mot rovviltskader på Miljøverndepartementets budsjett.
- Bidra til utvikling av alternativ næring på bruk som omstiller driften pga rovvilt, jf. rovviltforliket 2011 pkt 1.5, pkt 2.2.19 og Regionale forvaltningsplaner for rovvilt.

- Forvalte regelverket om husdyrkonsesjon og veilede og følge opp kommunene som førstelinjemyndighet for tilskuddsordninger.
- Samarbeide med Mattilsynet om forvaltningen av regelverket om nedforing pga. radioaktivitet, samt ordningene med settepoteter, såvarer, gjødselvarer av organisk opphav og utstedelse av autorisasjon for kjøp og bruk av plantevernmidler.
- Foreta stedlig kontroll og fastsette tilskuddsberettiget areal knyttet til Forskrift om tilskudd til frøavl m.m.
- Fordele tilskudd til veterinærtjenester til kommunene i samsvar med organiseringen av vaktområder, og prioritere søknader fra kommunene om midler til spesielle stimuleringsiltak for å sikre generell tilgang på tjenester fra dyrehelsepersonell i næringssvake distrikt.
- Gi innspill til Statens landbruksforvaltning i forbindelse med forberedelser til jordbruksoppgjøret 2013 innen 12. oktober 2012.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.1510). Styrking av rovviltforvaltning over Landbruks- og matdepartementets kap. 1144 post 77 *Regionale og lokale tiltak i landbruket*. For arbeidet med søknadsbehandlingen av spesielle stimuleringsiltak knyttet til veterinærtjenester, blir det gitt en økonomisk kompensasjon over Landbruks- og matdepartementets kap. 1143, post 60 jf. rundskriv 55/09 fra Statens landbruksforvaltning.

Bakgrunnsinformasjon

Meldinger og proposisjoner

- [Ot.prp. nr 15 \(2008-2009\) Om lov om dyrevelferd](#)
- [Ot.prp. nr 68 \(2006-2007\) Om lov om endringer i lov 15. juni 2001 nr. 75 om veterinærer og annet dyrehelsepersonell](#)
- [St.meld. nr. 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](#)
- [Rovviltforliket 2011 \(Representantforslag 163 \(2010-2011\)\)](#)

Lover og forskrifter

- [Lov om dyrevelferd, 19.6.2009 nr. 97](#)
- [Lov av 16. januar 2004 nr. 5 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen](#)
- [Forskrift om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen](#)
- [Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav](#)
- [Forskrift om soneinndeling i forbindelse med nedforing pga. radioaktivitet](#)
- [Forskrift om settepoteter](#)
- [Forskrift om floghavre](#)
- [Forskrift om plantevernmidler](#)
- [Forskrift om tilskudd til reiser ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk](#)
- [Forskrift om tilskudd til frøavl m.m. i gras, engbelgvekster, rotvekster og grønnsaker](#)

Annet

- [Brev til landets kommuner fra Landbruks- og matdepartementet og KS av 16.10.2007 om overføring av ansvar for tilgang på veterinærtjenester fra 1.1.2008](#)
- [Brev av 28.7.2006 om beitebruk og rovviltforvaltning fra Landbruks- og matministeren og Miljøvernministeren](#)
- [Mattilsynets veileder for vedtak ved rovdyrskade på beitedyr](#)
- [Rundskriv 55/09 fra Statens landbruksforvaltning – Tilskudd til kommunale veterinærtjenester](#)

- Regionale forvaltningsplaner for rovvilt

Resultatkrav

- Prioriteringene i jordbrukspolitikken skal være kjent i næringen og i kommunene.
- Ta initiativ og være pådriver for verdiskaping og utvikling av jordbruket.
- Sikre en målrettet og effektiv forvaltning av virkemidlene overfor jordbruksforetakene.
- Finne langsiktige og forutsigbare løsninger, både for en fremtidsrettet beitenæring og for bevaring av fredet rovvilt i tråd med nasjonale mål.
- Bidra til å sikre tilfredsstillende tilgang til veterinærtjenester i kommunene.
- Sikre et godt samarbeid med Mattilsynet på det matpolitiske området.

Rapportering

- Beskriv kort sentrale utviklingstrekk og drivkrefter i utviklingen av jordbruket
- Beskriv hovedutfordringer knyttet til bruken av økonomiske og juridiske virkemidler og regelverksforvaltning m.v.
- Rapportere ev. bruk av midler over kapittel 1144 post 77 til rovviltforvaltning, og beskriv kort utfordringene på området.
- Beskriv utviklingen i beitebruk og utarbeid tapsstatistikk.

Annet

- Gi en oversikt over kommunenes forbruk av vakttilskudd og stimuleringstilskudd i forhold til bevilgning over kap. 1143 post 60 *Tilskott til veterinærdekning* til Statens landbruksforvaltning innen 29.2.2013.

21.2 Skogbruk

Oppdrag

- Følge opp satsingen på økt bærekraftig avvirkning, økt produksjon av bioenergi og økt trebruk og verdiskaping gjennom regionale strategier, virkemiddelbruk og samhandling med kommunene, fylkeskommunen, Innovasjon Norge, næringsorganisasjonene og aktørene i verdikjeden.
- Arbeide for å styrke langsiktige investeringer knyttet til oppbygging og skjøtsel av ny skog med hensyn til skogproduksjon og framtidig verdiskaping, og i tråd med regjeringens klima- og miljøarbeid.
- Synliggjøre skogens positive bidrag og muligheter i klimasammenheng jf. prioriteringene i St.meld. nr. 39 (2008-2009).
- Følge opp og bistå kommunenes arbeid og bruk av hovedplaner og regelverk som grunnlag for en helhetlig utvikling av skogbrukets infrastruktur, herunder nybygging, ombygging og økt vedlikehold av skogsveger
- Bidra i tilrettelegging for kostnadseffektiv tømmertransport fra skog til industri/marked, herunder legge til rette for at mer av tømmertransporten kan flyttes fra vogntog til jernbane og sjøtransport.
- Utarbeide fylkesvise planer for aktiviteten i skogbruksplanleggingen i samråd med kommunene.
- Administrere skogfondsordningen og bistå kommunene med informasjonstiltak rettet mot skogeierne om skatteregler knyttet til ordningen. Ferdigstille regnskap innen 1.2.2013.

- Fordele de økonomiske virkemidlene i skogbruket som gjelder skogkultur, tynning og miljøtiltak til kommunene og være klageorgan for kommunenes vedtak knyttet til nærings- og miljøtiltak i skogbruket. Følge opp kommunenes arbeid med å kontrollere minimum 10 % av tiltakene.
- Være vedtaksmyndighet for de økonomiske virkemidlene i skogbruket som gjelder vegbygging, energiflis, taubane m.m. og skogbruksplanlegging med miljøregistreringer.
- Fordele særskilte midler til kystskogbruket.
- Gjennomføre resultatkontrollen for skogbruk og miljø.
- Bidra med skogfaglig kompetanse i regional og lokal skogbrannberedskap.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.1510)

Bakgrunnsinformasjon

Meldinger og proposisjoner

- [St.meld. nr. 39 \(2008-2009\) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen](#)
- [St.meld. nr. 34 \(2006-2007\) Norsk klimapolitikk](#)
- [St.meld.nr. 17 \(1998-1999\) Verdiskaping og miljø – muligheter i skogsektoren](#)

Lover og forskrifter

- [Lov av 27. mai 2005 nr 31 om skogbruk](#)
- [Forskrift om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer](#)
- [Forskrift om skogfond o.a.](#)
- [Forskrift om berekraftig skogbruk](#)
- [Forskrift om planlegging og godkjenning av veier for landbruksformål](#)

Annet

- [Landbruks- og matdepartementets miljøstrategi 2008-2015](#)
- [Strategi for økt utbygging av bioenergi 2008](#)
- [Brev fra Landbruks- og matministeren av 5. juli 2010 til fylkesmennene med anmodning om økt innsats på kontroll og håndhevelse av foryngelsesbestemmelser i bærekraftsforskriften](#)

Resultatkrav

- Sikre en åpen, målrettet og effektiv forvaltning av de økonomiske og juridiske virkemidlene i skogbruket.
- Forbedret kommunikasjon med skognæringen om mål og virkemiddelbruk mv.
- Forbedret aktivitet på prioriterte områder.
- Økt bruk av tre og bioenergi i fylket.
- Profilere de positive effektene og mulighetene knyttet til skog og trebruk i klimasammenheng.
- Gjennomføre resultatkontrollen i tråd med fastlagte retningslinjer.

Rapportering

- Rapporter kort om utviklingen i skogbruket, beskriv utfordringene på skogområdet i fylket, og gi en oversikt over hvordan Fylkesmannens arbeid på området har bidratt til resultater og aktivitet.

Annet

- Rapportere om skogbruksplanlegging med miljøregistreringer og tilskudd til miljøtiltak i skogbruket gjennom fagsystemet TSKOG.

21.3 Bygde- og næringsutvikling

Oppdrag

- Følge opp regional strategi for næringsutvikling, bidra til videreutvikling av det regionale partnerskapet i samarbeid med fylkeskommunene og Innovasjon Norge, samt sikre kobling mot regional utviklingsplan.
- Stimulere til økt satsing innenfor landbruksbasert vare- og tjenesteproduksjon, matspesialiteter, grønt reiseliv, småkraft og utmarksnæringer.
- Følge opp handlingsplanen for Inn på tunet. Bidra til gjennomføring av Inn på tunet-løftet gjennom bl.a. søknadsbehandling i samarbeid med Innovasjon Norge. Sikre at satsingen ses i sammenheng med Fylkesmannen sitt arbeid på øvrige sektorområder.
- Forvalte de fylkesvise bygdeutviklingsmidlene til utredning og tilrettelegging.
- Etablere gode samarbeidsrutiner og fordele bedriftsrettede bygdeutviklingsmidler til Innovasjon Norge.
- Ivareta fagfunksjonen knyttet til matkontakter under Lokalmatprogrammet, gjennom bl.a. å spille en aktiv rolle i partnerskapet, drive mobilisering til programmet, og være aktiv i fylkesovergrepene samarbeid.
- Samarbeide med Mattilsynet om småskalaproduksjon og nyetablering innenfor matområdet.
- Bidra til å utnytte kulturlandskap med store miljøverdier og verneområder som grunnlag for landbruksbasert næringsutvikling.
- Bidra til at kommuner med rovviltproblematikk har kompetanse på området, jf. rovviltforliket 2011 pkt 1.5 og i forhold til tilpasninger av husdyrbruket, herunder omstilling av saueholdet, i områder innenfor prioriterte rovviltområder (jf. pkt 2.2.19 og jf. regionale forvaltningsplaner for rovvilt).

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.1510).

Bakgrunnsinformasjon

Meldinger og proposisjoner

- [St.meld. nr 7 \(2008-2009\) Et nyskapende og bærekraftig Norge](#)
- [Rovviltforliket 2011 \(Representantforslag 163 \(2010-2011\)\)](#)

Lover og forskrifter

- [Forskrift av 28.1.2009 om midler til bygdeutvikling](#)
- [Regelverk for tilskudd til forebyggende og konfliktdependende tiltak i forhold til rovviltskader \(22.10.2004 Miljøverndepartementet\)](#)

Annet

- Rundskriv næringsutvikling 2012

- [Landbruks- og matdepartementets strategi for næringsutvikling 2007-2009 "Ta landet i bruk!"](#)
- [Utviklingsprogram for Grønt reiseliv](#)
- [Programnotat for Inn på tunet-løftet](#)
- [Veileder: Plan- og bygningsloven og Landbruk Pluss](#)
- [Verdifulle opplevelser – Regjeringens nasjonale reiselivsstrategi](#)

Resultatkrav

- Fordele de fylkesvise BU-midlene i tråd med målene i den regionale næringsstrategien og rundskriv næringsutvikling for 2012.
- Målrettet og styrket samarbeid med Innovasjon Norge og fylkeskommunen.
- Involvere Mattilsynet slik at hensynet til mattrygghet ivaretas.
- Bidra til økt satsing og produksjon av matspesialiteter, småkraft, Grønt reiseliv- og Inn på tunet-tjenester.

Rapportering

- Beskriv samarbeidet med regionale aktører innen næringsutvikling, herunder gjør rede for hvilke aktører som følger opp de ulike delene av den regionale næringsstrategien.
- Rapporter på bruken av BU-midlene i forhold til den regionale næringsstrategien innen 29.2.2013. Kopi til Innovasjon Norge som også skal inkludere regnskap for utbetalingene.
- Beskriv kort tiltak for økt satsing innen landbruksbasert vare- og tjenesteproduksjon, Lokalmatprogrammet, grønt reiseliv og utmarksnæring, jf. oppdraget over.
- Beskriv tverrsektorielt samarbeid og resultater i arbeidet med Inn på tunet generelt og Inn på tunet-løftet i kommunene spesielt.

Annet

- Lage en kortfattet kommentar til forbrukstall/utviklingstrekk i 2012 for utrednings- og tilretteleggingsmidlene dersom disse avviker fra normalen. Kommentaren skal sendes til Landbruks- og matdepartementet med kopi til Innovasjon Norge innen 16.1.2013.

Resultatområde 22 Klima- og miljøtiltak i landbruket

Klima- og miljøtiltakene i landbruket er en del av den samlede næringspolitikken og inngår derfor også i øvrige resultatområder. Landbruks- og matdepartementets miljøstrategi 2008-2015, nasjonale og regionale miljøprogram og fylkesvise midler til informasjons- og utviklingstiltak på miljøområdet skal bidra til å sikre miljøhensyn ved næringsvirksomhet og synliggjøre de positive miljøbidragene fra landbruket. I 2009 la Landbruks- og matdepartementet fram St. meld. nr. 39 (2008-2009) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen. Meldingen gir signaler om viktige arbeidsområder for forvaltningen i årene framover, slik som skogbruk, bioenergi, gjødselbruk, jordarbeiding, tilpasning til et endra klima mv.

Resultatområdet favner viktige innsatsområder som arbeid knyttet til kulturlandskap, kulturminner, kulturmiljøer, biologisk mangfold, genetiske ressurser, reduksjon av forurensing fra

landbruket, økte miljøgevinster knyttet til økologisk jordbruk, bruk av trevirke som miljøvennlig materiale, samt økt bruk av bioenergi.

22.3 Miljøprogram og miljøplan

Oppdrag

- Gå gjennom miljøprioriteringer og tilskuddsordninger i regionalt miljøprogram (RMP) og fremme forslag til program for perioden 2013-2016, i samråd med fylkeslagene til Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag
- Oppdatere regelverk for RMP, formidle informasjon til brukere, allmennheten og andre
- Medvirke til sikring av landbrukets genetiske ressurser gjennom bl.a. tiltak i regi av RMP og i forvaltning av kulturlandskap og skjøtsel av verneområder.
- Fordele fylkesvise midler til informasjons- og utviklingstiltak på miljøområdet.
- Forvalte investeringsmidler til organisert beitebruk.
- Ivareta landbrukets interesser i oppfølgingen av vannrammedirektivet og se til at dette blir sett i sammenheng med RMP og øvrige miljøvirkemidler i landbruket.
- Gå gjennom kommunenes tiltaksstrategier og bidra til å styrke koplingen mellom SMIL- og RMP-virkemidlene og målrette disse.
- Fordele miljøvirkemidlene i jordbruket (SMIL) til kommunene og være klageorgan for kommunens vedtak knyttet til SMIL-virkemidlene.
- Medvirke til at kommunene utnytter landbrukets potensial i klimaarbeidet gjennom sine klima- og energiplaner.
- Følge opp arbeidet med miljøplaner gjennom kvalitetssystemer i landbruket (KSL), herunder veilede om miljøplan og påse at kommunene gjennomfører kontroll av miljøplan.
- Bidra i informasjonsinnhenting om seterdrift som ledd i arbeidet med nasjonale oversikter for seterdrift.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510).

Bakgrunnsinformasjon

Meldinger og proposisjoner

- [St.meld. nr. 39 \(2008-2009\) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen](#)
- [St.meld. nr. 34 \(2006-2007\) Norsk klimapolitikk](#)
- [St.meld. nr. 26 \(2006-2007\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand](#)
- [St.meld. nr 42 \(2000-2001\) Biologisk mangfold – sektoransvar og samordning](#)

Lover og forskrifter

- [Lov 2009-06-19 nr 100: Lov om forvaltning av naturens mangfold \(Naturmangfoldloven\)](#)

Annet

- [Landbruks- og matdepartementets miljøstrategi 2008-2015](#)
- [Forskrift om miljøplan](#)
- [Statens landbruksforvaltnings rundskriv 34/07 – Kommentarer til forskrift om miljøplan og retningslinjer for kontroll](#)
- [Forskrift om rammer for vannforvaltningen\(Vannforvaltningsforskriften\)](#)

- [Statens landbruksforvaltnings hjemmeside – Miljøprogram i jordbruket](#)

Resultatkrav

- Identifisert sentrale miljøutfordringer i fylket, etablert ordninger som møter utfordringene og synliggjort landbrukets miljøverdier og miljøinnsats.
- Sikret at langsiktige strategier for å begrense forurensing fra landbruket er synliggjort i kommuneplaner/tiltaksstrategier og øvrig samfunnsplanlegging.
- Sikret at landbrukets positive bidrag til klimautfordringene er kjent og blir en del av kommunenes klimaplaner.
- Sikret at de mest verdifulle områdene med biologisk mangfold og kulturminner i jordbruket er gitt forvaltning innenfor rammen av regelverket.
- Gitt innspill om tiltak og konsekvenser knyttet til mål for vannforekomster på basis av vannforvaltningsforskriften.
- Sikret at kommunene følger opp generelle forutsetninger og gjeldende rundskriv om miljøplan.
- Sikret en aktivitetsfremmende og miljørettet fordeling av midlene som forvaltes av kommunene og Fylkesmannen, og etablert en god dialog med kommunene om prioritering og bruk av virkemidlene.

Rapportering

- Gi en vurdering av måloppnåelse for virkemidlene i regionalt miljøprogram.
- Beskriv hovedprioriteringer for bruken av SMIL-midler og hvordan fylkesmannen har arbeidet med koplingen mellom SMIL og RMP.
- Beskrive tilstanden og utviklingen av biologisk mangfold og kulturminner i jordbruket og bruken av virkemidler i forhold til målsetningene.
- Beskriv tilstand og utvikling for forurensning fra landbruket i vannområder som er valgt ut i første planperiode.
- Beskriv status og behov for oppfølgingstiltak fra forvaltningens side i miljøplanarbeidet.
- Beskriv arbeidet med klimatiltak innenfor landbrukssektoren.

Annet

- Gi en forbruksprognose for 2012 til Statens landbruksforvaltning og rapportere behov for jord- og skogbruksmidler i 2013 innen 1.12.2012.

22.4 Økologisk landbruk

Oppdrag

- Følge opp tiltak i de fylkesvise handlingsplanene for utvikling av økologisk landbruk.
- Ta initiativ til erfaringsutveksling mellom kommuner og produsentmiljøer som er kommet ulikt langt i økologisk produksjon.
- Ta initiativ til økt markedsaktivitet og tiltak som fremmer forbruk av økologiske matvarer i offentlige virksomheter
- Koordinere og følge opp satsingene innenfor økologiske foregangsfylker

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.1510).

Bakgrunnsinformasjon

Meldinger og proposisjoner

- [St.meld. nr. 19 \(1999-2000\) Om norsk landbruk og matproduksjon](#)

Annet

- [Økonomisk, agronomisk – økologisk! Handlingsplan for å nå målet om 15 prosent. økologisk produksjon og forbruk i 2020](#)
- [Smaken av Norge – Landbruks- og matdepartementets matpolitiske strategi 2008-2010](#)
- [Ta landet i bruk! – Landbruks- og matdepartementets strategi for næringsutvikling 2007-2009](#)

Resultatkrav

- Gjennomført tiltak for å nå de nasjonale målene om at 15 % av matproduksjonen og matforbruket i 2020 skal være økologisk.
- Sikret en målrettet gjennomføring og resultatformidling fra satsingen på foregangsfylkene.

Rapportering

- Beskriv status og utfordringer for arbeidet med handlingsplan for økologisk landbruk og gi en oversikt over gjennomførte tiltak.
- Gi en kort beskrivelse av prioriteringer og måloppnåelse i satsingene på økologiske foregangsfylker.

Annet

- Rapportere til Statens landbruksforvaltning om midler til oppfølging av tiltak i regionale planer innen 29.2.2013.

22.5 Tre og miljø

Oppdrag

- Være en pådriver for økt bruk av trevirke til bygg- og energiformål i tråd med departementets virkemiddelbruk (Innovasjon Norges verdiskapingsprogram for tre, Bioenergiprogrammet og BU-midlene).
- Bidra til økt bruk av fornybar energi generelt og i landbruket spesielt, herunder konvertering til bruk av bioenergi i veksthussektoren.
- Støtte opp om skogbrukets miljø- og klimaarbeid.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.1510).

Bakgrunnsinformasjon

Meldinger og proposisjoner

- [St.meld. nr. 39 \(2008-2009\) Klimautfordringene – landbruket en del av løsningen](#)
- [St.meld. nr. 17 \(1998-1999\) Verdiskaping og miljø – muligheter i skogsektoren](#)

Annet

- [Trebasert innovasjonsprogram](#)
- [Bioenergiprogrammet](#)
- Rundskriv næringsutvikling 2012
- [Strategi for økt utbygging av bioenergi 2008](#)
- [Regjeringens arkitekturpolitikk – arkitektur.nå](#)
- [Bygg for framtida – Regjeringens miljøhandlingsplan for bolig- og byggsektoren 2009-2012](#)

Resultatkrav

- Gjennomført tiltak for økt bruk av trevirke og økt satsing på bioenergi.

Rapportering

- Beskriv kort aktiviteten knyttet til økt bruk av trevirke og satsing på bioenergi, samt gjøre rede for status og utfordringer på området.

Resultatområde 23 Eiendoms- og bosettingspolitikk

Gjennom samspill med andre departementer og aktiv deltakelse fra landbruksforvaltningen i utviklingsprosesser lokalt og regionalt, vil Landbruks- og matdepartementet legge til rette for at hele bredden av landbrukets ressurser blir utnyttet til beste for hele landet. Virkemidlene innen eiendoms- og bosettingspolitikken er sentrale i denne sammenhengen og må benyttes slik at menneskelige, økonomiske og arealmessige ressurser blir tatt i bruk på en bedre måte enn i dag. Ressursene på landbrukseiendommene er knyttet til areal og bygningsmasse, men også kompetansen og viljen eieren har til å utnytte eiendommen står sentralt, når ressursene skal utnyttes bedre. Eiendoms- og bosettingspolitikken skal støtte opp om det tradisjonelle familielandbruket med gården som senter for bosetting og næringsvirksomhet, men samtidig legge til rette for at de som mangler areal eller har ønske om å drive nye næringer får slippe til.

Oppdrag

- Informere og veilede kommunene i gjeldende eiendomslovgivning og følge opp kommunenes praksis, når det gjelder omdisponering og deling, priskontroll og saker som gjelder bo- og driveplikt.
- Sammen med kommunene føre kontroll med at bo- og driveplikten og vilkår for konsesjon blir oppfylt, samt at bestemmelsene bl.a. om omdisponering og deling blir overholdt.
- Ved behov pålegge kommuner å sende inn fortløpende utskrift av alle avgjørelser i en eller flere sakstyper etter jordloven eller konsesjonsloven, jf. § 3, 1. ledd i jordloven.
- Behandle klager over kommunale vedtak etter konsesjonsloven, jordloven og skogbruksloven.
- Avvikle salget av de gjenstående jordfondseiendommer.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.1510).

Bakgrunnsinformasjon

Meldinger og proposisjoner

- [Ot.prp. nr. 44 \(2008-2009\) Om lov om endring av lov om odelsretten og åsetesretten lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom m.v. og lov om jord m.v.](#)
- [Ot.prp. nr. 79 \(2002-2003\) Om lov om konsesjon ved erverv av fast eiendom \(konsesjonsloven\) m.v.](#)
- [Ot.prp. nr. 72 \(1993-94\) Om lov om jord \(jordlova\) m.m.](#)

Lover og forskrifter

- [Lov 12. mai 1995 nr. 23 om jord \(jordlova\)](#)
- [Lov 28. november 2003 nr. 098 om konsesjon ved erverv av fast eiendom \(konsesjonsloven\) m.v.](#)
- [Lov 28. juni 1974 nr. 53 om odelsretten og åsetesretten \(odelslova\)](#)
- [Forskrift om endring av forskrift 8. desember 2003 nr. 1434 om konsesjonsfrihet for visse erverv av fast eiendom, egenerklæring ved konsesjonsfrihet og om fulldyrket jord](#)
- [Forskrift om endring av forskrift 8. desember 2006 nr. 1480 om saksbehandling i kommunene mv. i saker etter konsesjonsloven, jordloven, odelsloven og skogbruksloven](#)
- [Forskrift om opphevelse av forskrift om konsesjonsfrihet for visse erverv av fast eiendom, Finnmark av 30. mars 1990 nr. 289](#)
- [Forskrift om opphevelse av forskrift 15. mars 1985 nr. 853 om intern arbeidsdeling i fylkeslandbruksstyra og landbruksnemndene i saker etter lov 18. mars 1955 nr. 2 om tilskiping av jordbruk \(jordlova\)](#)
- [Forskrift om opphevelse av forskrift om registrering av dyrka jord som er vanheveda eller ligger unytta av 6. juni 1995 nr. 547](#)

Annet

- [Rundskriv M-3/2002 – Priser på landbrukseiendommer ved konsesjon](#)
- [Rundskriv M-1/2010 – Endringer i Rundskriv M-3/2002 – Priser på landbrukseiendommer ved konsesjon. Boverdi og nedre beløpsgrense for prisvurdering ved konsesjonsbehandling av bebygd eiendom](#)
- [Rundskriv M-7/2002 Endringer i rundskriv M-3/2002 - Priser på landbrukseiendommer ved konsesjon – Kapitaliseringsrentefot m.m. for skog](#)
- [Rundskriv M-4/2004 Endringer i rundskriv M-3/2002 - Priser på landbrukseiendommer ved konsesjon. Kapitaliseringsrentefot på jord og nedre beløpsgrense for prisvurdering ved konsesjonsbehandling av bebygd eiendom](#)
- [Rundskriv M-2/2009 – Konsesjon og boplikt](#)
- [Rundskriv M-3/2009 – Driveplikten etter jordloven](#)
- [Brev fra Landbruks- og matministeren og Miljøvernministeren til kommuner og fylker av 22.2.2006 – Vern om jorda og kulturlandskapet – kommunenes ansvar innen nasjonale mål](#)
- [Brev fra Landbruks- og matministeren og Miljøvernministeren til kommunene, fylkene og fylkesmennene av 19.11.2010 – Kommunenes ansvar for å ta vare på jordressursene.](#)
- [Brev fra Landbruks- og matdepartementet av 25. juni 2010 om praktiseringen av delingsbestemmelsen i jordloven § 12.](#)
- [Orienteringsbrev fra Landbruks- og matdepartementet av 15.10.2009 vedrørende nedleggelsen av fylkeslandbruksstyret og overføringen av styrenes oppgaver til fylkesmennene og fylkeskommunene](#)

Resultatkrav

- Bidra til en forutsigbar og effektiv saksbehandling innen eiendoms- og bosettingspolitikken.
- Bidra til nedgang i nedbygging av dyrka og dyrkbar jord.

Rapportering

- Beskriv status og behov for videre oppfølgingstiltak knyttet til kommunenes praktisering av regelverket.

Annet

- Rapportere til Statens landbruksforvaltning om jordfondet innen 16.1.2013.

Resultatområde 24 Forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske tiltak og kontroll

Inntekts- og velferdspolitikken i landbruket skal videreutvikles. Fylkesmannen har det regionale ansvaret for forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske virkemidler rettet mot primærprodusenter, og for kontrolltiltak knyttet til tilskuddsforvaltning. God internkontroll er viktig for å redusere risiko for feil, sikre en kvalitativ god og effektiv forvaltning og for å opprettholde legitimiteten til ordningene. Kontrolltiltakene må være innrettet på en slik måte at misligheter og økonomisk kriminalitet forebygges og avdekkes. Reglement for økonomistyring i staten og bestemmelser om økonomistyring i staten vil, sammen med forskrift og rundskriv for den enkelte ordning, være grunnlaget for kontrollarbeidet. Oppdatert kartgrunnlag er en forutsetning for gode arealtall, både for dokumentasjon, saksbehandling og kontroll.

Oppdrag

- Forvalte regelverket og være vedtaksmyndighet for erstatningsordningene i landbruket, tilskudd til reiser ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk og tilskudd til landbruksvikarvirksomhet, samt behandle klagesaker og dispensasjonssøknader knyttet til direkte tilskudd og velferdsordninger.
- Forvalte ordningen med kompensasjon ved restriksjoner i bruk av utmarksbeite grunnet rovvilt.
- Informere og veilede kommunene, samt avholde kurs for saksbehandlere i forvaltningen av økonomiske virkemidler og regelverk knyttet til gårdbrukerens inntekter og velferd. Kontroll og risikovurderinger bør være tema i en slik sammenheng.
- Gjennomføre risikobaserte forvaltningskontroller av kommunene innen landbruksområdet.
- Gjennomføre risikobaserte kontroller av foretak/rettighetshavere.
- Undersøke saker der det foreligger mistanke om misligheter og/eller økonomisk kriminalitet
- Oppdatere risikobasert kontrollplan, sammenstille erfaringer fra gjennomførte kontroller og følge opp avvik som er avdekket.
- Se til at landbruksvikartjenesten fungerer som forutsatt, inklusiv oppfølging av søknad og rapportering om midler fra avløserlagene.
- Følge opp gårdskartprosessen i kommunene og bidra i kunnskapsformidling knyttet til dette.
- Følge opp kommunenes arbeid med kontinuerlig ajourhold av arealressurskart (AR5) også etter at gårdskartprosessen er ferdig.
- Bidra til kompetanse, mobilisering og motivasjon for gjennomføring av helse, miljø og sikkerhet i landbruket.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.1510).

Bakgrunnsinformasjon

Forskrifter

- [Forskrift om produksjonstilskudd i jordbruket](#)
- [Forskrift om tilskot til avløyning](#)
- [Forskrift om tidligpensjon til jordbrukere](#)
- [Forskrift av 22.10.2007 om tilskot til landbruksvikarverksemd](#)
- [Forskrift om tilskudd til reiser ved veterinærers syke- og inseminasjonsbesøk](#)
- [Forskrift om erstatning etter offentlige pålegg og restriksjoner i plante- og husdyrproduksjon](#)
- [Forskrift om erstatning ved klimabetingede skader i plante- og honningproduksjon](#)
- [Forskrift om erstatning for tap av sau på beite](#)
- [Reglement for økonomistyring i staten \(FOR 2003-12-12- nr 1938\)](#)
- [Rundskriv 46/08 Landbruksvikarvirksomhet i avløserlagene](#)
- [Arbeidsgrupperapport om helse, miljø og sikkerhet i landbruket](#)

Annet

- Fullmaktsbrev 2012 til fylkesmannen fra Statens landbruksforvaltning

Resultatkrav

- Sikre en målrettet og kostnadseffektiv tilskudds- og erstatningsforvaltning i samsvar med gjeldende regelverk og reglement for økonomistyring i staten. Framskaffe prognoser om erstatningsomfang for de ulike ordningene.
- Framskaffe informasjon om kommunenes forvaltning av inntekts- og velferdspolitiske virkemidler med utgangspunkt i regelverket for produksjonstilskudd og ut fra regionale risikovurderinger.
- Bidra til å sikre en godt organisert landbruksvikartjeneste i hele fylket.

Rapportering

- Gi en oversikt over ressursinnsats knyttet til kontrolloppgavene, omfang på gjennomførte kontroller og hvordan ev. avvik er fulgt opp, jf. eget skjema.
- Gi en oversikt over klager og dispensasjonssøknader behandlet av Fylkesmannen for samtlige tilskuddsordninger på landbruksområdet der kommunen er førsteinstans.
- Beskriv dekningsgraden for landbruksvikartjenestene i fylket, og rapporter på landbruksvikarvirksomhet til Statens landbruksforvaltning innen 1.2.2013.

Annet

- På erstatningsområdet må embetene gjennom året være forberedt på en situasjonsbestemt rapportering, jf. Statens landbruksforvaltnings fullmaktsbrev.

Resultatområde 25 Kommunene som landbrukspolitisk aktør

Videreutvikling og styrking av kommunenes rolle som landbrukspolitisk aktør og som pådriver innen samfunns- og næringsutvikling er fremdeles et prioritert område. Samarbeidsavtalen med KS skal medvirke til å videreutvikle dialogen mellom regional stat og kommunesektoren, og utvikle kommunene som en synlig landbrukspolitisk aktør. Kommunenes ansvar for en vesentlig del av tilskuddsordningene og de juridiske virkemidlene i landbruket krever ressurser og kompetanse. Fylkesmannen skal følge dette opp i sin dialog med kommunene.

Oppdrag

- Være et kompetansesenter på landbruksområdet og videreutvikle dialog og møteplasser mellom Fylkesmannen, fylkeskommunen, Innovasjon Norge, politisk og administrativ ledelse i kommunene og KS m.fl.
- Bidra til at kommuner med rovviltproblematikk har kompetanse på området, jf. rovviltforliket 2011, pkt 1.5.
- Bidra til at landbruket blir en integrert del av det øvrige samfunns- og næringsutviklingsarbeidet i kommunene.
- Samarbeide med Innovasjon Norge og fylkeskommunen for å styrke kommunenes kompetanse innen nærings- og samfunnsutvikling, herunder bidra til å videreutvikle og styrke kommunene som førstelinje innen lokal næringsutvikling, og at dette er godt forankret i det regionale partnerskapet.
- Veilede og følge opp kommunene i forvaltningen av de økonomiske og juridiske virkemidlene og påse at forvaltningen skjer i samsvar med overordnede nasjonale føringer.
- Utarbeide oversikt over utvikling i antall årsverk i Fylkesmannens landbruksavdeling i 2011. Nærmere beskrivelse vil komme.
- Utarbeide oversikt over antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 1.1.2012.

- Bidra til at kommunene gir best mulig rapportering gjennom KOSTRA på jordlovssaker, konsesjonslovssaker og saker etter plan- og bygningsloven.
- Bruke KOSTRA-tallene i dialogen om arealbruken og ressursbruken i landbruksforvaltningen i kommunene, og bidra i Statistisk sentralbyrås kvalitetssikring av KOSTRA-tall.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.1510).

Styrking av det kommunerettede arbeidet er finansiert over kap. 1144 post 77 *Regionale og lokale tiltak i landbruket*.

Bakgrunnsinformasjon

Meldinger og proposisjoner

- [Prop 124 S \(2009-2010\) Kommuneproposisjonen 2011](#)
- [St.meld. nr. 25 \(2008-2009\) Lokal vekstkraft og framtidstru – Om distrikts- og regionalpolitikken](#)
- [St.meld. nr. 33 \(2007-2008\) Eit sterkt lokaldemokrati](#)
- [Rovviltforliket 2011, Representantforslag 163 S \(2010-2011\).](#)

Lover og forskrifter

- [Lov av 27. mai 2005 om skogbruk \(skogbrukslova\)](#)

- [Lov om jord av 12. mai 1995 nr 23 \(jordlova\)](#)
- [Lov av 28. november 2003 om konsesjon ved erverv av fast eiendom \(konsesjonsloven\) m.v.](#)
- [Lov om odelsretten og åsetesretten 28. juni 1974 nr. 53 \(odelslova\)](#)
- [Forskrift om tilskudd til spesielle miljøtiltak i jordbruket](#)
- [Forskrift om tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket](#)
- [Forskrift om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer](#)

Annet

- [Klimaskifte for jordvernet – rapport fra jordverngruppa](#)
- [Brev fra Landbruks- og matdepartementet av 25. juni 2010 om praktiseringen av delingsbestemmelsen i jordloven § 12.](#)
- [Brev fra Landbruks- og matministeren og Miljøvernministeren til kommuner og fylker av 19. november 2010 – Kommunenes ansvar for å ta vare på jordressursene.](#)
- [Samarbeidsavtalen mellom LMD og KS om landbruks- og næringsutvikling i kommunesektoren 2010-2012](#)
- [Plan- og bygningsloven og Landbruk pluss - veileder](#)

Resultatkrav

- Bidra til at kommunene gjennomfører oppgavene på landbruks- og matområdet med tilstrekkelig kvalitet og kompetanse i arbeidet.
- Gjennomføre dialog med kommunene for å bidra til økt landbrukspolitisk engasjement, ansvar og oppfølging i kommunene.

Rapportering

- Beskriv hvilke tiltak som er gjennomført for å styrke kommunenes kompetanse og kvalitet på landbruks- og matområdet og ev. utfordringer på området.
- Beskriv omfanget av den landbrukspolitiske dialogen med kommunene og det landbrukspolitiske engasjementet i kommunene.
- Beskriv samarbeidet og resultater i arbeidet med styrking av førstelinjetjenesten på landbruksområdet i kommunene.
- Rapporter på utviklingen i antall årsverk i landbruksforvaltningen i Fylkesmannens landbruksavdeling i 2011 innen 1.6.2012.
- Rapporter på antall årsverk i landbruksforvaltningen i kommunene per 1.1.2012 innen 1.6.2012.
- Beskriv samarbeidet med KS regionalt.
- Beskriv konkret bruk av ev. midler over kap. 1144 post 77 *Regionale og lokale tiltak i landbruket* til kommunerettet arbeid.

Resultatområde 26 Jordvern, kulturlandskap og samfunnsplanlegging

- Sikring av verdifulle jordbruksareal og kulturlandskap er høyt politisk prioritert i den nasjonale miljø- og landbrukspolitikken. For å ta vare på viktige kulturlandskap og verne om dyrket og dyrkbar jord har Regjeringen videreført målet om å begrense omdisponeringen av dyrka jord til under 6 000 dekar per år. Målet er fortsatt ikke nådd og Regjeringen legger opp til en mer restriktiv linje når det gjelder omdisponering av dyrka og dyrkbar mark.
-

- Oppdatert kartgrunnlag er et sentralt hjelpemiddel for dokumentasjon av dyrka og dyrkbar jord, som grunnlag for planarbeid og rapportering. Fylkesmannen har et spesielt ansvar for å følge opp arbeidet med arealressurskartet AR5 i kommunene, både kontinuerlig og periodisk ajourhold, samt vurderer behov for kompetansetiltak.
-
- 22 utvalgte kulturlandskap i jordbruket skal sikres tverrfaglig forvaltning basert på landbruks- og miljøfaglig kompetanse. Også viktige kulturlandskap ellers skal forvaltes og skjøttes gjennom de samlede miljøvirkemidlene i jordbruket. Områder som gror igjen med skog må skjøttes med tanke på næring og rekreasjon.
-
- Regjeringen har fremmet forslag om å nedlegge områdestyrene. Fram til områdestyrene er nedlagt og overføringen av områdekontorene til Fylkesmannen er gjennomført, er det Reindriftsforvaltningen og områdestyrene i hvert enkelt reinbeiteområde som skal ivareta reindriftsnæringens interesser, bl.a. i saker etter plan- og bygningsloven. Per i dag er det områdestyrene som er gitt myndighet til å fremme innsigelser etter plan- og bygningsloven. Samtidig må fylkesmannen, gjennom sitt arbeid for å ivareta landbrukets interesser i kommunal og regional planlegging, bidra til at reindriftsnæringens interesser blir ivaretatt i områder der det blir utøvd reindrift. For øvrig vises til resultatområde 27

26.1 Jordvern og kulturlandskap

Oppdrag

- Styrke formidling av nasjonal politikk for jordvern og bevaring av kulturlandskap, og sikre at de nasjonale målene blir ivaretatt i regionale og lokale planprosesser.
- Fremme innsigelser og klage på vedtak i saker der det er nødvendig, og bidra til at de nye virkemidlene i plan- og bygningsloven tas i bruk for å ivareta jordvern- og kulturlandskapshensyn..
- Bidra til at arealpolitikk settes på den politiske dagsorden i kommunene, medvirke til at kommunene har en styrket og samlet strategi for å ivareta viktige kulturlandskap og sikre vern om dyrka og dyrkbar jord gjennom veiledning og kommunikasjon.
- Bidra til å bedre kvaliteten på rapporteringen gjennom KOSTRA.
- Ivareta landbrukspartens interesser i kartsamarbeidet Geovekst.
- Bidra til at kommunene holder arealressurskart (AR5) oppdatert slik at de er et pålitelig grunnlag i arealspørsmål.
- Koordinere arbeidet med de utvalgte kulturlandskapene i jordbruket på fylkesnivå, sikre dialogen med lokale aktører og se til at skjøtsel og andre tiltak gjennomføres i områdene som er valgt ut.
- Motivere kommunene til å avgrense kjerneområder for landbruk, stille krav om effektiv utnyttelse av eksisterende og planlagte utbyggingsområder, samt legge til rette for et aktivt og miljøvennlig landbruk.
- Bidra i oppfølgingen av de natur- og kulturlandskapsbaserte verdensarvområdene i de fylkene der dette er aktuelt.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510).

Bakgrunnsinformasjon

Meldinger og proposisjoner

- [St.meld. nr. 39 \(2008-2009\) Klimautfordringene - landbruket en del av løsningen](#)
- [St.meld. nr. 26 \(2006-2007\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand](#)

Lover og forskrifter

- [Lov av 12. mai 1995 nr 23 om jord \(jordlova\)](#)
- [Lov av 28. november 2003 om konsesjon ved erverv av fast eiendom \(konsesjonsloven\) m.v.](#)
- [Lov om odelsretten og åsetesretten av 28. juni 1974 nr. 53 \(odelslova\)](#)
- [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\)](#)
- [Lov om forvaltning av naturens mangfold \(naturmangfoldloven\)](#)
- [Lov om kulturminner](#)

Annet

- [Landbruks- og matdepartementets miljøstrategi 2008-2015](#)
- [Rapport "Utvalgte kulturlandskap i jordbruket"](#)
- [Klimaskifte for jordvernet – rapport fra jordverngruppa](#)
- [Brev fra Landbruks- og matministeren og Miljøvernministeren til kommunene, fylkeskommunene, fylkeslandbruksstyrene og fylkesmennene av 19.11.2010 – Kommunenes ansvar for å ta vare på jordressursene.](#)
- [Brev fra Landbruks- og matdepartementet av 25. juni 2010 – om praktiseringen av delingsbestemmelsen jordloven § 12.](#)
- [Orienteringsbrev fra Landbruks- og matdepartementet av 15.10.2009 vedrørende opphøringen av fylkeslandbruksstyrene og overføring av oppgaver til fylkesmennene og fylkeskommunene](#)
- [Miljøverndepartementets hjemmeside om planlegging](#)
- [Temaveileder: Reindrift og planlegging etter Plan- og bygningsloven \(plandelen\)](#)
- [Plan- og bygningsloven og Landbruk Pluss - veileder](#)
- ["Kjerneområde landbruk" – veileder](#)
- [DVD "Arealer lokalt gull" – veileder](#)
- [Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging \(T-1497\)](#)

Resultatkrav

- Synliggjøre og bidra til at de nasjonale målene for jordvern og kulturlandskap blir fulgt opp av regionale og lokale aktører gjennom areal- og samfunnsplanleggingen for øvrig.
- Sikre økt allmenn oppmerksomhet om viktige kulturlandskapsutfordringer, kulturlandskapets potensial og en kunnskapsbasert forvaltning, når det gjelder næringsutvikling og produksjon av miljøgoder.
- Sikre en brukerrettet dialog, målrettet forvaltning og økt kommunalt engasjement for områdene som inngår blant utvalgte kulturlandskap i jordbruket.

Rapportering

- Beskriv sentrale utviklingstrekk for jordvernet i fylket og hovedutfordringer i virkemiddelbruk og tiltak.
- Beskriv aktivitet og utfordringer i dialog med kommunene for å nå de nasjonale målene om å ivareta jord- og kulturlandskapsressursene.

- Beskriv erfaringer og resultater med iverksetting av tiltak for de områdene som inngår blant utvalgte kulturlandskap i jordbruket.
- Beskriv status i avgang på dyrka jord i fylket.
- Beskriv aktivitet i arbeidet knyttet til Geovekst og i oppfølging av kommunenes arbeid med ajourføring av arealressurskart (AR5).

Annet

- Rapportere til Norsk institutt for skog og landskap om behov for kontantmidler i Geovekstprosjekter, samt fyller ut regnskapsskjema.

26.2 Samfunnsplanlegging

Oppdrag

- Belyse konsekvenser og utviklingsmuligheter og ivareta interessene for landbruket, herunder reindrift, i arealplansaker, verneplansaker og ved større tiltak som berører landbrukets interesser.
- Følge opp landbrukets og reindriftens interesser i de nasjonale forventningene til regional og kommunal planlegging.
- Ivareta landbrukets og reindriftens interesser i arbeidet med regionale planstrategier.
- Kreve at saker om regionale planer eller bestemmelser bringes inn for Miljøverndepartementet i saker der det er nødvendig.
- Samle og utvikle arealdokumentasjon og gjøre den tilgjengelig for arealplanleggingsformål.
- Fremme innsigelser knyttet til landbruk i saker etter Plan- og bygningsloven.
- Utnytte data fra Geovekst-samarbeidet og Norge digitalt-samarbeidet i løpende oppgaver, analyser og generelt informasjonsarbeid.
- Fylkesmannen skal samordne og koordinere samfunnssikkerhetsarbeidet i fylket på landbruks- og matområdet. Landbruks- og matdepartementet vil i eget brev tidlig i 2012 utdype fylkesmannens rolle i beredskapsarbeidet på landbruks- og matområdet.

Finansiering

Finansiert over Fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap.1510).

Bakgrunnsinformasjon

- Se lenker til bakgrunnsinformasjon under resultatområde 26.1.

Resultatkrav

- Sikre langsiktig ivaretagelse av landbrukets ressursgrunnlag.
- Sikre at landbrukets interesser inngår i avveiningene som gjøres i plansaker, energisaker (utbygging, framføring, konsesjonsendring) m.v.
- Bidra til aktiv og målrettet bruk av landbruksrelatert arealdokumentasjon og statistikk på fylkes- og kommunenivå, herunder kart over kjerneområder for landbruk fra kommunene.
- Samfunnssikkerhetsarbeidet i fylket på landbruks- og matområdet er samordnet og koordinert.

Rapportering

- Beskriv hovedtrekk i arealbruksutviklingen og aktivitetene som er iverksatt for å sikre at landbrukets arealinteresser og utviklingsmuligheter blir ivaretatt i samfunnsplanleggingen.
- Beskriv status og erfaringer i arbeidet med verneplaner, energisaker og konsekvensutredninger.
- Rapportere på antall innsigelser knyttet til landbruk i saker etter plan- og bygningsloven.
- Beskriv kort bruk og nytte av data fra Geovekst og Norge digitalt hos alle avdelingene ved embetet.
- Gi en kort beskrivelse av hvordan den regionale samordningen for samfunnssikkerhet på landbruks- og matområdet er ivaretatt.

Resultatområde 27 Reindriftsforvaltning

Virksomhetsoverføringen fra LMD til FAD innebærer at Fylkesmannen overtar ansvaret for områdekontorene for reindrift. Dette vil gi Fylkesmannen en sentral rolle i arbeidet med å nå målene i reindriftspolitikken. Videre medfører virksomhetsoverføringen at berørte embeter får en sentral veiledningsrolle for næringen. Fylkesmannen vil få ansvaret for å forvalte bl.a. reindriftsloven og virkemidlene over Reindriftsavtalen. Det forutsettes at Fylkesmannen legger til rette for en effektiv gjennomføring av reindriftspolitikken. Det blir sendt eget brev til berørte embeter med nærmere presisering av oppdraget, og embetsoppdraget vil bli oppdatert i forbindelse med virksomhetsoverføringen.